

1)

The Gemara recounts ways in which various Amoraim expressed their love for Eretz Yisrael:

R' Abba kissed the stones⁽³¹⁾ of Akko.⁽³²⁾ - R' Chanina attended to the obstacles and the unevenness of the roads in Eretz Yisrael.⁽³³⁾ - R' Ami and R' Assi

used to stand up in the middle of their Torah studies and move from the sunlight to the shade in the heat of the summertime and from the shade to the sunlight in the cold of the winter. They did this in order to eliminate any cause for complaint they might have about living in Eretz Yisrael.⁽¹⁾ - R' Chiya bar Gamda rolled in the dust [of Eretz Yisrael,] שָׁנְאָמַר „כִּי־רָצוּ - for it is said: "For Your servants have cherished her stones and favored her dust."⁽²⁾

2) פ"ד ס"ד

אגדות

מסכת כתובות / דף ק"ב ע"א

חידושי

ועוד נראה לומר כי כאן באו לומר אלו החכמים, כי מעלת הארץ הן מצד

הארץ עצמה הן מצד אוירא של א"י הן מצד העפר, וכנגד הארץ עצמה אמר דהוי מנשק כיפי דעכו, וכנגד מעלת האויר של א"י אמר דהוי קיימי משמשא לטולא, וכנגד מעלת וקדושת העפר אמר דהוי מגנדר בעפרא, ולכל אחד קדושה ומעלה בפני עצמו, כי בוודאי יש לארץ הקדושה מעלה שהרי אמרו כל ההולך ד' אמות בארץ ישראל יש לו חלק לעולם הבא, ועפרא דארץ ישראל שהרי המתים של א"י חיים והמתים ששבו אל עפר יחיו, ואוירא דא"י מחכים לכך קיימי משמשא לטולא.

הרב ראי"ה קוק ז"ל אורות

ארץ-ישראל

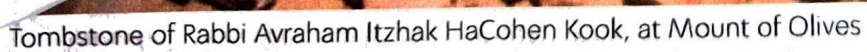
א

ארץ-ישראל איננה דבר חיצוני, קנין חיצוני לאומה, רק בתור אמצעי למטרה של התאגדות הכללית והחזקת קיומה החמרי או אפילו הרוחני. ארץ-ישראל היא חטיבה עצמית קשורה בקשר-חיים עם האומה, חבוקה בסגולות פנימיות עם מציאותה. ומתוך כך אי-אפשר לעמוד על התוכן של סגולת קדושת ארץ-ישראל, ולהוציא לפועל את עומק חבתה, בשום השכלה רציונלית אנושית כִּי־אם ברוח ד' אשר על האומה בכללה.

ERETS YISRAEL (THE LAND OF ISRAEL)

I

The Land of Israel is not something external, not an external national asset, a means to the end of collective solidarity² and the strengthening of the nation's existence, physical or even spiritual. The Land of Israel is an essential unit bound by the bond-of-life to the People, united by inner characteristics to its existence. Therefore, it is impossible to appreciate the content of the sanctity of the Land of Israel and to actualize the depth of love for her by some rational human understanding³ - only by the spirit of God that is in the soul of Israel.

(3)

מִצֵּנֶת יַחֲזֶק אֶלְדִּיד לִלְכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ: כִּי יִהְיֶה אֶלְדִּיד מְבִיאֵךְ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ גִּזְלֵי מַיִם עֵינֶיךָ וְהַהֲמֹת יֵצְאִים בְּבִקְעָה וּבְקָר: אֶרֶץ חֹטֵה וְשֹׁעֲרָה וְגִפְזָה וְהַאֲנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ-זֵית שֶׁמֶן וְדִבְשׁ: אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנָה תֵּאכְלֶנָּה כִּי לֶחֶם לֹא-תִחְסַר כָּל יְמֵי אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִנֶיהָ כָּרָל וּמִהַרְרֵיהָ תִּחְצֹב נְחֹשֶׁת: וְאִבְלֶתָ וְשִׁבְעָתָ וּבִרְכָתָ אֶת-יְהוָה אֶלְדִּיד עַל-הָאֶרֶץ הַטֹּבָה

HASHEM, your God, to go in His ways and to fear Him. ⁷ For HASHEM, your God, is bringing you to a good Land: a Land with streams of water, of springs and underground water coming forth in valley and mountain. ⁸ a Land of wheat, barley, grape, fig, and pomegranate; a Land of oil-olives and date-honey; ⁹ a Land where you will eat bread without poverty — you will lack nothing there; a Land whose stones are iron and from whose mountains you will mine copper. ¹⁰ You will eat and you will be satisfied, and bless HASHEM, your God, for the good Land

ברכות דף מא

פרק ששי

כיצד מברכין

(2)

רב חסדא ורב המנא היו יתבי בשעודתא. אייתו לקפיהו תמרי ורמוני. שקל רב המנא בריך אתמרי ברישא. אמר ליה רב חסדא: לא סבירא ליה טר להא דאמר רב יוסף ואיתקא רבי יצחק: כל הפוקדם בפסוק זה קודם לברכה?

With regard to the *halakhot* of precedence in blessings, the Gemara relates: Rav H̄sda and Rav Hamnuna were sitting at a meal. They brought dates and pomegranates before them. Rav Hamnuna took and recited a blessing over the dates first. Rav H̄sda said to him: Does the Master not hold that *halakha* which Rav Yosef, and some say Rabbi Yitzhak, said: Each food that precedes the others in this verse, precedes the others in terms of blessing as well? The pomegranate precedes the date in that verse.

אמר ליה: זה שני לארץ, וזה חמישי לארץ. - אמר ליה: מאן יהיב לן נגרי דפרזלא ונשפעינך.

Rav Hamnuna said to him: This, the date, is mentioned second to the word land," in the verse: "A land of olive oil and honey," just after the olive, and this, the pomegranate, is fifth to the word land. Rav H̄sda said to him admiringly: Who will give us iron legs that we may serve you and constantly hear from you novel ideas.

עין אי"ה

(3)

ולמדנו מכאן כמה גדולה היא המעלה של מי שמשתוקק לישב ארצה"ק אפי' לשם התכלית החומרית של הכלל, כי אצל הכלל יהפך תמיד כל ענין גשמי לרוחני, והתכלית העליונה בא תבוא ע"י חבור עם ד' בארץ ד'. ע"כ מי שיש לו קורבה יתירה לארצה"ק אפי' במדרגה הנמוכה, יש לנו לחזקו ולאמצו ולהקדימו לברכה, ממי שמתאחר ומתרחק אע"פ שבתוך הלב יהי המתרחק בעל מדרגה יותר עליונה, מ"מ ישוב הארץ וחבתה בפועל הוא דבר נשגב

ובאשר חבת

הארץ מחולקת היא לפי מעלת האנשים והכרתם, כי יש שמחבב ארצה"ק בשביל סגולותיה היקרות, וצמא מאד לרצות אבני ולחונן עפרה כדי לקיים המצות התלויות בארץ ובשביל התכלית העליונה הנמצאת בה לכלל ישראל ולכלל העולם במעלתם הרוחנית. ויש מי שמחבב ארצה"ק וישתדל בישובה ובדירתה בשביל שמכיר בה התכלית של המנוחה החומרית לכלל ישראל, שהוא ג"כ דבר טוב ונשגב, ובכ"ז לא בא עד המעלה הראשונה למי שמכיר יסוד התכלית העליונה שבחבת הארץ. ע"כ רמז בפסוק קירוב הברכות לארץ בשתי מערכות, חמשה מינים, נגד ההשתוקקות לארץ באופן העליון המעולה, מכוונים נגד חמשה חומשי תורה שהם יסוד ההשלמה הישראלית וממנה נמשכת ההשלמה האנושית, וכל המוקדם בה וקרוב יותר לארץ מוקדם לברכה. והחלק השני, [זית שמן ודבש], נגד המכירים ההשלמה הטבעית של כלל ישראל בארץ בהשלמתם הרוחנית הטבעית, כראוי לכל עם גדול וחכם ברוח ובחומר.

(4)

(1)

פרשת כי תבוא

כֹּה יִהְיֶה כִּי-תָבֹא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 • וְנָחֳלָה יִירָשָׁתָהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ: וְלָקַחְתָּ מִרְאשִׁית הָאָרֶץ
 וְהָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֹא מֵאֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 וְשָׂמַתָּ בָּטָנָא וְהִלַּכְתָּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה

זוהר תח"ק

(2)

(א) והיה כי תבא אל הארץ – אמר והיה לשון שמחה, להעיר שאין לשמוח אלא בישיבת הארץ על דרך אומרו (תהלים קכ"ו) אז ימלא שחוק פינו וגו'.

חרדים

פרק נט

ספר

(3)

והתחיל בתבת והיה, הוא אחד משנים-עשר צרופין של השם הקדוש,
 רמז כי הדר בארץ-ישראל דבק בה' הפך הדר בחוזה-לארץ, הינו
 הישראל שדומה למי שאין לו אלוה, ונקט צרופ זה רמז למה שאמרו ו'ל
 כל מקום שנאמר והיה לשון שמחה הוא.

וכתב רמב"ן במגן תרי"ג מצות ישיבת ארץ-ישראל כל עת ורגע
 שהאדם בארץ-ישראל הוא מקים המצוה זו, וידוע שעקר שכר המצוה על
 השמחה הגדולה בה כדכתיב (דברים כ"ח, מ"ו) תחת אשר לא עבדת את ה'
 אלהיך בשמחה, אם-כן צריך היושב בארץ-ישראל להיות שמח תדיר
 במצותו התדירה באהבתו אותה